

УМОВИ ПЕРЕПЛАТИ:

На місяць . . . — м. 50 ф.
На 3 місяці . . . 1 » 50 »

(Ціна одного примірника 5 ф.)

ВИХОДИТЬ ДВА РАЗИ НА
ТИЖДЕНЬ.

РОЗСВІТ

Часопись громади „Самостійна Україна“.

**АДРЕСА РЕДАКЦІЇ
Й АДМІНІСТРАЦІЇ:**

«Ukrainisches Sekretariat
Rastatt (Baden).

ВИДАЄ: ТОВАРИСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ РУХ“.

Раштат,

вівторок, 29. січня

1918

УКРАЇНА — САМОСТІЙНА...

„Карльсругер Таблят“ з дня 29. січня доносить:

Українська Центральна Рада проголосила 308 голосами проти 4 повну незалежність Української Республіки й висловила бажання жити в добрих і приязних відносинах з Румунією, Туреччиною й иньчими сусідніми державами.

До скликання Українських Установчих Зборів провадити ме Центральна Рада справи імени Українського народу під назвою „Рада Народніх Міністрів“.

В своїй заяві закидає Центральна Рада петербурзьким народнім комісарам те, що вони проволікають заключення мира.

В заяві говорить сядалі так: „Ми вибрані робучим народом. Нарід і салдати України не хочуть війни. Ми бажаємо мира для Українського народу в як найблизнім часі. Ми проголошуємо свою незалежність, щоби ні російський, ні який другий уряд не міг перешкодити нам заключити мир.“

29. січня 1918. р.

В російській революції зазначилась нова зміна. Богата на всякі прояви суспільна боротьба вступила на новий шлях. Знову склали ся в Росії події, які безумовно мати муть такий, чи инакший вплив на розвиток дальшої боротьби російських робучих мас.

Масмо на думці події останніх днів, а то: розігнання російських Установчих Зборів більшевиками.

Подія ця не без ваги та не без майбутніх наслідків. Факт цей може привести до нових потрясаючих заворушень, до нового перевороту, який знову може повести за собою цілковиту зміну суспільного ладу, або знову може дати силу в руки реакції.

Установчі Збори—всенародне представництво—розігнано. Розігнали ці збори більшевики.

Здавало ся, що та політична партія, яка тільки задля своїх демократичних клічів негайний мир та негайне скликання Установчих Зборів, прийшла до сили, буде лічити ся з демократичними установами, якими для нас являють ся Установчі Збори; але стало ся щось цілком иньчого. Більшевики, не одержавши для своєї програми більшости на Установчих Зборах, розігнали ці збори.

Причини, які спонукали більшєвиків до цього кроку, лежать у домаганнях, які вони поставили до Установчих Зборів.

Поминувши признание власти більшєвиків містять ся домагання більшєвиків ось в чім.

Політична партія, що зве себе більшєвиками, заступає міське, промислове робітництво Росії та частину спролетаризованого (збіднілого) селянства. Ціла партія становила меньчість на Установчих Зборах.

Велику ж більшість Установчих Зборів складали праві соціалні революціонери, або заступники загалу російського селянства.

Між більшєвиками, а соціалними революціонерами є деяка різниця в поглядах. Різниця поглядів між більшєвиками й їх провідником, Леніном—та соціалними революціонерами та й їх провідником Черновим, відноситься ся головню до майбутнього ладу в Росії.

На думку більшєвиків треба всю індустрію Росії усеуспільнити, то значить повідірати від фабрикантів фабрики й заводи, сконфіскувати від капіталістів їх капітали—та передати фабрики й всі капітали приватних властителів у руки тих, які самі продукують (вигворюють) різні продукти—тоб то в руки робітників.

Жадання соціалних революціонерів відносять ся тільки до конфіскації землі та до її передачі в руки селян. Соціалні революціонери стоять на тій точці погляду, що індустрія Росії ще не так дуже розвинена, щоби її можна усеуспільнити, що загалом, на їх погляд, ще не настав час, щоби Росія могла стати цілком соціалістичною державою, державою, в якій не було би приватних продукційних дібр та засобів—лише виключно суспільні.

Більшевики оспорюють становище соціалних революціонерів тим, що вони закидають соціалним революціонерам гамовання розвитку соціалної революції. Це треба розуміти так, що заспокоєнням землею селянських мас, які є звичайно консервативні й нерволюційні, затягнуть ся усеуспільнення всіх маєткових дібр, тому що пролетаризація селянських мас буде на якийсь час припинена. Соціалні революціонери стоять тим способом за природним розвитком суспільства—коли навпаки більшєвики хочуть вже тепер завести соціалістичний лад.

Одначе хоч як гарною може комусь видавати ся мрія про соціалістичний лад, то в теперішности навіть в Росії, де революція не одне вже змінила на иньче, заведення соціалістичного ладу ще не на часі. Нашу думку підтверджує вже той факт, що російське робітництво все таки в меньчости супроти селянства. Доки пролетаризація селянства не поступить так далеко, щоби пролетаріят становив більшість населення Росії, доти не можна й думати про власть пролетаріяту (робітництва, яке не має нічого, лише пару дужих рук).

Тепер більшєвики держать ся при власти тому, що вони приобіцали мир салдатам, і салдати їх піддержують. Але по заведенню мира справа може повернути ся цілком противно. Меньчість мусить остати меньчістю, а більшість прийде до власти.

Тому ще різкіше обрисовуєть ся перед нами факт розігнання Установчих Зборів більшєвиками. Ми, що стоїмо на боці великих подій, питаємо ся, чи більшєвики такою тактикою насильства зуміють довго удержати ся при власти, чи не прийде яка иньча сила й не усеуспільнить можновладців—та чи та сила не покористуєть ся тою ж самою тактикою більшєвиків. Задля того політика більшєвиків дуже рисковна. Їх ставка: або виграв, або програв.

К. Н.—ва.

Вісти з України.

Військова сила України.

„Дер Бунд“ з дня 23. січня доносить: Як довідуємо ся, цілим українським фронтом, (бувшим російським південно-західним та російсько-румунським), командує відомий генерал Щербачев.

Після петербурзьких звідомлень, більшєвики не мають вже ніякого впливу на бувший південно-західний фронт. Велика більшість тамошніх військ стоїть за соціал-революціонерами уміркованого напрямку. Тільки єдиний революційний комітет дев'ятої армії на румунському фронті ще й досі прихильний до більшєвиків. Цей самий комітет післяв ультимат Румунії й зарядив арештування румунського короля. Румуни розв'язали військові більшєвицькі комітети й розброїли російські війська. Висланий з Кронштату більшєвицький агітатор, Рощаль, ув'язнений. Всі погрози з Петербурга, жадаючи його визволення, остали ся без відповіді.

Всіми українськими військами, котрі мають воювати з більшєвиками, командує полковник Капкан, бувший командант української гвардійської дивізії (сердюків).

На це відповідальне становище він був призначений бувшим Генеральним Секретарем війни, Петлюрою, котрий недавно з огляду на злий стан здоров'я зрік ся Секретарства.

Тепер Генеральним Секретарством війни завідує соціал-демократ, М. Порш (адвокат). Призначений на начальника українського Генерального штабу генерал-майор, Бобровський приступив уже до виконання своїх обовязків. Раніше він був председателем української військової Ради, двинської військової округи, де він був тоді начальником тамошнього російського генерального штабу. Цікаво додати, що підчас висідки Німців на островах ризької затоки, Бобровський був замкнений з усіх боків і тільки вночі, з невеличким гуртком своїх людей йому вдалось прорвати ся. Першим генералом-квартирмістром назначено полковника Генерального штабу, Кільчевського, другим—підполковника Сливинського.

Гетьман українського козацтва, генерал Скоропадський, стоїть зі своїми добре zorganizованими й вимуштруваними військами на румунсько-українськ. фронті. Ген. Скоропадський ще молодий, але дуже спосібний та енергійний генерал.

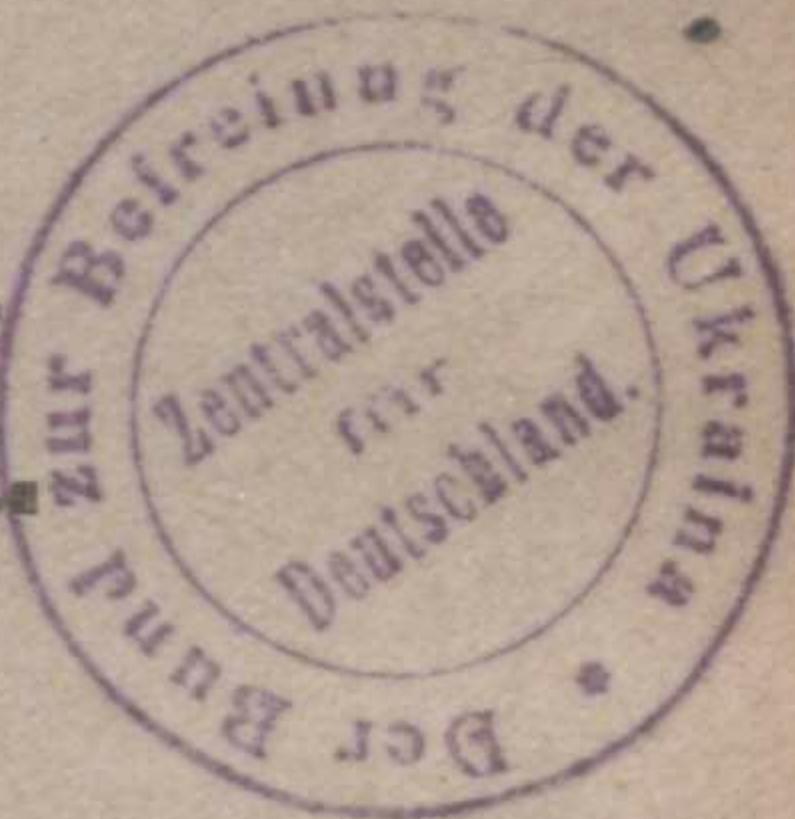
Війна України з більшєвиками.

„Базлер Нахріхтен“ з дня 26. січня повідомляє: Між Березня-Клевань, на північ од Ровно йде велика битва між українськими й більшєвицькими військами. Битва тягнеть ся вже три дні й ще й досі не скінчила ся. Обидві сторони мають сильну артилерію й через те страти значні з обох боків.

Помимо виразного приказу Криленка, сильні більшєвицькі частини кійська між Вислою й Гариню починають покидати фронт.

Ці частини прохали українських військових властей забезпечити їм вихід.

Українці згоджують ся на вільний відхід більшєвиків, але жадають, щоби вони передали свою артилерію українським військам.

Вісти з Росії.

Коло Установчих Зборів.

„Нав Бат. Л.—Цайт.“ доносить зі Стокгольму під датою 23. січня: Засідаючий у Петербурзі конгрес залізничників більшістю 273 голосів проти 261 ухвалив резолюцію, котра вітає Установчі Збори й обіцяє їх підтримати, а від Ради народніх комісарів вимагає, щоб Установчі Збори безперервно продовжували свою працю, навіть при іншому складі правительства.

Керенський, котрий тепер, ніби то, живе в Петербурзі, повідомив центральний комітет соціал-революційної партії, що він бажає бути присутнім на Установчих Зборах і просить комітет поробити заходи перед правительством, що до його особистої безпечности. Але центральний комітет відрадив це Керенському, бо правительство не оставило б його на волі, коли б тільки довідалося про його помешкання.

Народні комісарі мають намір сконфіскувати рахунок Керенського в банкові на 1,477,734. карбованців.

До „Франкф. Цайт.“ доносять з Берна під датою 24. січня:

Як повідомляють із Петербурга, члени Установчих Зборів, котрих уже багато приїхало до Москви, хочуть відкрити Установчі Збори в Москві, бо в Петербурзі більшовики не допускають їх відкриття.

Більшовики заарештували 20 соціалістично-революціонерів, членів Установчих Зборів. Орган більшовиків повідомив населення Петербургу, що на далі кожний мешканець буде одержувати тільки 100 грамів хліба.

Більшовицька „Правда“ повідомляє, що військо більшовиків відбило одну станцію в Україні, на якій захоплено багато споживчих предметів, як наприклад 5 мільонів консервів у банках і 2000 штук худоби, а крім того багато військового матеріалу, як рушниць, скорострілів і т. п.

Відозва всеросійського селянського „совета“.

„Франкф. Цайт.“ з дня 24. січня оголошує зміст прокламації всеросійського селянського „совета“.

Проклямація стверджує, що червона гвардія залила кровю вулиці Петербурга. Червона гвардія виступає ніби то проти маніфестації, котра складалася з буржуїв і контр-революціонерів, але в дійсности це була маніфестація робітників і солдатів.

Далі в прокламації говорить ся: „Купи трунів дають доказ, що жертвами були робітники й солдати, котрих замордовано по наказу народніх комісарів, за те, що домагали ся всієї влади Установчим Зборам. Смольний Інститут не хоче волі народу, котру він ніби то боронить, а червона гвардія під гаслом охорони революції боронить деспотів із Смольного Інституту. Ми повернули знов до тих часів, коли царизм розстрілював товпу, що жадала Установчих Зборів.“

Проклямація кінчає ся словами: „Розкрийте очі, подивіть ся на автократію (самовладу), котра під покришкою соціалізму поглинула свободу. Лихо тому, хто не чує нашого голосу тривоги! Повстань російський народ, а то доля твоя стане віковичною ганьбою“!

Третій конгрес „советів“.

„Базлер Нахрїхтен“ доносить із Петербурга, що там тепер зібрав ся третій конгрес „советів“, в котрому бере участь 625 делегатів.

Це число делегатів далеко більше від числа другого конгресу, котрий дав владу Ленїну. Конгрес засідає в Таврійській палаті.

„Basl. Nachr.“ ч. 44. з дня 26. січня 1918, р.

Селянський конгрес.

„Франкф. Цайт.“ з дня 28. січня повідомляє: із Петербурга доносять, що більшовики розігнали селянський конгрес, котрий на свому засіданні винїс проти їх протест за розігнання конститутантів (Устан. Зборів).

Відбуло ся це так: Під час засідання конгресу, увійшли красногвардійці й зажадали, щоб його члени розійшли ся. Останні не зго-

дили ся. Підняв ся спір, який привів до кулачної бійки, що продовжувала ся чотири години. Селян під кінець розігнано, а головний комітет заарештовано.

Розлом між більшовиками.

„Базлер Нахрїхтен“ з дня 21. січня. З Петербурга повідомляють, здаєть ся, що розлом між російськими соціалістичними партіями, котрий до цього часу не мав ще місяця тільки в більшовиків, поширив ся тепер і на них. Від часу випадку з румунським послом, Діаманді й зруйнованням озброєними салдатами вповного skleпу Італійського посольства, стали ширити ся чутки про незгоду між Ленїним і Троцьким. Відносно диктаторського трактовання Троцьким справи мира, висловив ся ніби-то Ленїн, що таке відношення до мира не відповідає інтересам революційної демократії. Ждуть, що цими днями справа виявиться.

Де-кілька полків петербурзької залози оголосили, що вони цілком підтримують жадання соціал-революціонерів у справі відкриття Установчих Зборів.

Безладдя в Росії.

Аг. Вольфа повідомляє з Росії, що в губерніях: Новгородській, Костромській, Володимирській, Смоленській, Московській, а особливо в Оренбурзькій і в Туркестані панує голод. Комісар народнього прохарчования видав наказ ужити всіх заходів до поборювання анархії на залізницях.

Прохарчувати сотні округ і фронт при теперішніх обставинах неможливо.

Для відновлення порядку в залізничному рухові вислано червону гвардію.

Як повідомляють із Стокгольму, більшовики ніби-то відкрили місце в Петербурзі, де переховував ся Керенський. Він буде арештований.

Генерал Корнілов переказав співробітникові „Утра Росії“, що хвиля для його виступу ще не надійшла, але він провадить далі свою діяльність і веде підготовчу роботу до цього. Корнілов мешкає на південнім заході Росії й має біля себе тільки 20 вірних людей.

„Basl. Nachr.“ ч. 34. з дня 21 січня 1918. р.

Демократизація фльоти.

„Франкф. Цайт.“ повідомляє з Петербурга під датою 27. січня, що більшовики видали закон про демократизацію фльоти, у котрім говорить ся: Персонал фльоти російської республіки складаєть ся з рівноправних горожан російської республіки. Управа фльоти належить представникам, вибраним матросами на підставі демократичного виборчого закону. Кожний член фльоти має право належати до різних політичних організацій, і відкрито виявляти свої переконання, як політичні, так і релігійні. Флоту вибірає собі головну військову управу, котру затверджує головна управа фльоти.

Нові республіки.

„Базлер Нахрїхтен“ доносить із Петербурга:

Створювання нових республік триває й далі. Місцеві установчі збори в Ташкенті проголосили Туркестанську республіку; до того ж зміряють Башкирці, котрі мешкають переважно в губерніях: Оренбурзькій, Пермській і Самарській, крім того має створити ся Уфимська республіка, котра обіймала б губернії: Уфимську, Казанську й частину Оренбурзької.

Таж часопис з дня 22. січня доносить, щя Грузія (у Закавказзі) проголосила себе самостійною республікою.

„Basl. Nachr.“ ч. 36, 44.

Конференція для утворення федеративної Республіки.

Як доносить „Правда“, запросила Рада народніх комісарів правительства самостійних республік Росії до участі в конференції, яка має зайняти ся вступними роботами коло утворення всеросійської федеративної республі-

ки. Вироблений більшовицьким правительством плян передбачує утворення союзу держав на зразок Сполучених Держав. Заступники України, Естляндії, Лїфляндії, надволзької республіки, кавказької республіки й Сибіру прирєкли, що візьмуть участь.

Мирові вісти.

Мирові делегації.

До „Раштатер Цайтунг“ із дня 24. січня доносять із Берліна. Між українською й більшовицькою делегацією дійшло до відкритого розриву. Як повідомляє Пет. тел. аг., в Бересті російська делегація дня 16. січня, зложила таку заяву:

Вже при першій стрічі з українською делегацією, 8. січня ми заявили, що лічимо недопустимим відбувати які-небудь офіційні, чи приватні конференції без відома української делегації, і що ми сповіщати мемо її про перебіг переговорів. Генеральний Секретар, Голубович, повинен був порозуміти ся що до цього зі своїм урядом, і ми не мали сумніву, що він дасть нам таку ж заяву. Між тим заяви ми не одержали. Дня 15. січня державний секретар, фон Кільман зазначив, що обговорювала ся з українською делегацією справа границь зайнятих земель і, що це буде мати вплив на переговори.

З огляду на те, що українська делегація без нашого відома розпочала дипломатичні переговори, Троцький іслав ось яке письмо українській делегації.

„Ми стверджуємо, що помимо дуже виразного змісту нашої умови, помимо теперішнього стану річий, котрий вимагає згідно виступати проти спільного ворога,—українська делегація пішла проти революції, котра не може терпіти ніяких тайних умов з імперіалїстами.“

Українці й на далі за нашою спиною переговорюють з ворожими делегаціями. З огляду на інтереси мас робітників і селян, ми складаємо з себе відповідальність за переговори України. Ми звертаємо ся ще раз до виконавчого центрального комітету (більшовицького самозванчого правління в Харкові) з жаданням поробити всі заходи, що б забезпечити інтереси Української Народньої Республіки й охоронити її перед тайною грою делегації Генерального Секретаріяту. Ми докладно знаємо, що виконавчий центральний комітет має більш права (?) говорити від імені Української Республіки, чим Київська Центральна Рада.

Тому, що ваша політика заложена на тайних умовах і зраді демократичних інтересів (?) ми вважаємо необхідним указати вам на те, що ваш вплив ще не дає вам права говорити від імені незалежної Республіки“.

Гей! тримай бики—треба б сказати на це загонистим більшовикам... Ред.

Вісти зі світа.

Майбутні відносини Японії до Німеччини.

Виступ Японії проти Німеччини в цій війні був з боку правлячих кругів Японії добре обміркований. Японці бачуть тепер, що вони в часті завели ся цим виступом. Японія гадала, що Німеччину вдасть ся розбити й що Японія дістане велику воєнну добычу. Та сподіванки Японії, як і цілого Антанту, не здійснили ся. Тепер приходиться ся Японії завернути зі шляху, на який вона стала.

Про цю зміну настрою Японців супроти Німеччини свідчить промова японського генерала, Танаки, яку він виголосив 20. травня 1917. р. в Шангаю.

Генерала Танаку вважають правою рукою японського воєнного міністра.

Цей генерал сказав між іншим про Німців таке:

Для Японців мало наслідувати героїзм Німців; Японці мусять це щось більше зробити. Японці мусять старанно застановити ся над тими причинами, які дали змогу Німцям стати такими могучими та, які уможливили Німцям таке світле ведення цієї страшної війни.

